NEJSTARŠÍ A NEJRozšířenější ČESKÝ TÝDENIK V AMERICE

POKROK ZÁPADU

VĚNOVANÝ ZÁJMŮM NAŠEHO ČESKÉHO LIDU V AMERICE.

BEST ADVERTISING MEDIUM IN THE GREAT NORTHWEST

ZALOŽEN R. 1871—ROČNÍK 45. OMAHA, NEBR., DNE 8. ZÁŘÍ 1915. ČÍSLO 8.

State Historical Society No. II

RUSKÝ CAR POVEDE SVOJE ARMÁDY

Mikuláš Druhý oznámil francouzskému presidentu, že postaví se v čelo svých armád.

RUSKO MUSÍ ZVÍTĚZITI.

Přípis tento nesděluje, co stane se s velkoknížete Mikulášem velitelem Rusů.

V depeši, kterou poslal presidentu Francie, Poincaréovi, oznámil car ruský Mikuláš, že ujal se velení všech ruských armád. Depeše tato poslána byla z Carskoje Sela, carovy letní residence při Petrohradu, dne 6. září. Depeše tato zní: "Postaviv se v čelo svých chrabrých armád, přeji si, pane presidente, tlumočiti vám upřímné přání velikosti Francie a vítězství její slavných armád. Mikuláš."

President Poincaré na tuto depeši odpověděl následovně: "Vím, že Vaše Veličenstvo, přejímajíc velení armád, má v úmyslu pokračovati energicky až do konečného vítězství v této válce, která byla vnucena spojeným národnostem. Posílám Vašemu Veličenstvu ve jménu Francie svoje nejsrdečnější přání. Raymond Poincaré."

Od zahájení války byl velitelem carských armád velkokníže Mikuláš, bratranec cara Mikuláše. Depeše cara Mikuláše nepraví, byl-li velkokníže Mikuláš nahražen carem. V posledních několika týdnech bylo ale kritisováno vedení války ruskými autoritami.

Depeše vyvolala v Paříži i v Londýně velkou pozornost. Depeše tato spolu se zprávou o návštěvě francouzského generalissima Joffrého u italské armády jsou považovány u vojenských pozorovatelů za známky, že dojde brzy k vážným obratům na východním i západním bojišti, v nichž armády spojených národností budou spolupracovati.

Prohlašuje se, že Rusové sesílili svůj odpor a udržují téměř všude svoje posice. V některých místech postup Teutonů byl zastaven. V jiných místech nalézají se Rusové opětně v ofensivě.

Riga nalézá se sice dosud ve vážném nebezpečí, ale okolnost, že Rusové doposud nalézají se v držení města, přes to, že Němci pokročili k Dvině, jiho-východně od Rigy, vede vojenské pozorovatele k domnění, že Rusové věří ve svoji schopnost ubrániti řeku a ve vhodné době postoupiti směrem západním, aby bylo uleveno tlaku na jejich sbory na březích zátoky Rižské.

Západně od Dvinska a Vilny ruská ofensiva zadržuje Němce již po celý týden a vojenští pozorovatelé soudí, že obě tato města jsou bezpečna, leč by Němci byli schopni dopraviti v tato místa rychle posily. Východně a jihovýchodně od Grodna Rusové zaujali nové posice přes řeku St. Chara a její četných přítocích a chrání tak železniční síť, vedoucí směrem východním a sev. do vnitra země.

Dále na jihovýchod, mezi lesy a bažinami u severozápadního okraje bažin při Pripretu, velká bitva je v proudu mezi armádou bavorského prince Leopolda a sbory ruského středu, které rozhodly se konečně postaviti na odpor. Mezi bažinami při Pripretu polní maršálek Mackensen snaží se ze všech sil docíliti rozhodných výsledků. Oznámil v posledních dnech, že dobyl dvou ruských posic. Jiná bitva je v proudu o trojúhelník opevnění dále na jih, z nich Rovno a Dubno nalézají se v rukou Rusů.

Rakušané a Rusové utkali se v boji přes řeku Sereth v Haliči. — Bitva je tu v proudu po několik posledních dnů a vytrvalost ruského odporu nasvědčuje tomu, že jejich zásoba střeliva je již dostatečnou. Petrohradský korrespondent oznamuje, že nedostatek střeliva u ruských armád byl již překonán a že výkonnost zbrojovek je zvyšována.

Po třináct po sobě jdoucích dnů spojenci bombardovali německé posice na západě, podnikali vzduchoplavecké útoky a boje podkopové. Němci odpovídají na útoky podobně a štěstí válečné se střídá.

Zvýšenou činnost možno uznamenati také v rakousko-uherské armádě podél severního pomezí Srbska. Rakušané sesilují tu svoje posice podél Sávy a Dunaje a nepochybně připravují se k novému ofensivnímu pohybu proti srbským armádám.

Turci proti Němcům.

Turecko-německé přátelství není tak pevné, jek se všeobecně za to má. Američané, usazení v Cařihradě, soudí, že dříve nebo později Turci obrátí se proti svým spojencům, Rakušanům a Němcům. Nejdříve postaví se proti německým důstojníkům, pro něž turečtí vojáci velké lásky nemají. Před nedávnem usmrcen byl plukovník Leipsie, vojenský ataše u německé vyslanectví. Bylo úředně oznámeno, že zastřelil se nešťastnou náhodou při měnění vojenské uniformy za občanský oblek v jisté železniční stanici při návratu z Dardanell. Turecký censor změnil úřední zprávu německého vyslanectví o této věci nežli dovolil, aby poslána byla do Berlína. Má se za to, že důstojník zastřelen byl tureckými vojáky, ale nikdo se to neopovažuje říci z obav před tureckými tajnými zřízenci. Rakušané a Němci opouštějí Turecko po kažkém vlaku. Někteří z nich proklínají zemi, která připojila se k jejich vlastem v této válce. Jistý německý korrespondent byl vypovězen ze země, ježto psal o všech věcech tak, jak je viděl. Ale jsou tu známky, že němečtí vojáci, námořníci a důstojníci, kteří nyní nalézají se v Turecku, zůstanou tu až do zakončení války.

Italská kampaň v Tyrolsku.

Italské vojsko, postupující k Tridentu v jižním Tyrolsku, pomalu sice, ale přece jenom jistě razí si cestu skrze obrovité překážky, které v měsících před prohlášením války byly tu Rakušany zbudovány. Postup proti Tridentu za daných okolností nemůže býti rychlejší, neboť je nutno překonávati jednu překážku po druhé. Operace ve větším měřítku v těchto horských krajinách jsou nemožností. Italská válečná úřadovna oznamuje, že operace v Tyrolsku pokračují uspokojivě. Rakušané neočekávali ani takového postupu Italů s ohledem na základná opevnění všude zbudovaná, domýšlejíce se, že malé vojenské oddíly za těmito opevněními dostačí k zastavení postupu nepřítele.

Srbsko povolilo.

Dle zprávy z Athén Srbsko přijalo v zásadě návrhy trojdohody v záležitosti territoriálních ústupků Bulharsku s tou podmínkou, že nové srbské hranice zůstanou v některých částech ve spojení s hranicemi řeckými. Z Níše došla pak zpráva, že srbská odpověď na požadavky trojdohody byla dohotovena a odevzdána bude v nejbližších dnech.

Nespokojenost nenémeckých národností v Rakousku.

Rakouská vláda pokračuje v pronásledování nenémeckých, hlavně slovanských národností a v poslední době několikráte dala jim na jevo svoji nepřízeň. Před nedávnem ministerstvo železnic nalezlo někde starý zákon, kterým stanovena byla němčina úřední řečí na železnicích a zákon tento ihned uveden byl v praksi. V slovanských zemích, jak je přirozeno, vyvolalo to nespokojenost. Novým policejním šéfem v Praze jmenován byl Němec. I to v českých kruzích vzbudilo nelibost. Češi a ostatní rakouští Slované těžce nesou, že Rakousko čím dále tím více připoutává se k Německu. Dobře tuší, že tyto pevnější pásky budou znamenati krušné chvíle pro slovanské národnosti v Rakousku. Chorvaté a Rumuni jsou také nespokojeni. Ba ani Uhři nejsou lhostejnými k budoucím pokusům o germanisaci Rakouska. Obávají se, že ve Velkém Německu nebyla by slyšána jejich hlasu. Touží po samostatnosti a budou jistě k ní pracovati všemi svými silami. Slovanští předáci jsou toho náhledu, že vídeňská vláda dopouští se opětně osudného omylu, když v přítomných vážných dobách otevírá národnostní otázky, čímž zvyšuje jenom nespokojenost nenémeckých národností.

Bulhaři chtějí celou Macedonii.

V diplomatických kruzích londýnských se má za to, že Srbsko bylo by ochotno částečně vyhověti požadavkům Bulharska, ale sotva vzdá se celé Macedonie. Ze Sofie docházejí zprávy, že Bulharsko žádati bude celou Macedonii. Nepodvolí-li se Srbsko, pak je jenom malá naděje, že balkánská liga bude obnovena. Bulhaři poukazují k tomu, že souhlas s programem spojenců znamená podílení se na válce, kdežto dohoda s centrálními mocnostmi znamená jenom zachování přátelské neutrality. V tom případě na Bulharsku by se nežádalo více, než aby dovolilo průvoz střeliva do Turecka.

Vzduchoplavec Pegoud usmrcen.

Z Paříže bylo v minulých dnech oznámeno, že proslulý francouzský vzduchoplavec, Adolf Pegout, byl usmrcen. Zpráva tato vzbudila žal ve francouzském obecenstvu, které na tohoto mladého vzduchoplavce pohlíželo jako na hrdinu. Pegoud, jenž byl jenom 26 roků stár, sloužil ve francouzské jízdě v marocké kampani po pět let. Při zahájení přítomné války vstoupil do francouzského vzduchoplavectva jako prostý aviatik, ale brzy povýšen byl na důstojníka. Jeho odvážné lety sledovány byly s velkým účastenstvím a byl za ně odměněn medalií a vojenským křížem. Sám zničil šest německých aeroplánů, poslední dne 11. července nedaleko St. Menehould.

CENA NA BÁSNÍKOVU HLAVU

Jsou-li pravdivy zprávy, jež v minulých dnech došly z Říma do Ameriky, rakouská vláda vypsala odměnu v obnosu $8,000 pro toho, kdo dostane italského básníka Gabriele d'Annunzio, živého nebo mrtvého. Ostré péro tohoto básníka, jak se za to má ve Vídni a v Berlíně, převážilo německý vliv v Italii a vzbudilo laénost po válce mezi italským obyvatelstvem. — Básník tento prý má na italské vojáky větší vliv než kterýkoliv jiný člověk, počítaje v to i krále Viktora Emmanuela a generála Cadornu, vrchního velitele italských armád.

D'Annunzio vedl perem i řečí o strou kampaň proti pokrytci Giolittimu, vůdci mírové strany v Italii a přinutil vůdce této strany, aby uchýlili se do ústraní. Po té jmenován byl důstojníkem v armádě při zahájení války, hlavně za tím účelem, aby mohl pokračovati ve své literární a řečnické kampani, kterou zahájil před vypovězením nepřátelství Rakousku.

Dle jména je D'Annunzio podřízeným důstojníkem generálního štábu, ale nikdy armádní důstojník neměl tak zvláštních povinností jako on. Neočekává se od něho, aby bojoval. Básník ostatně neví mnoho o vojenské strategii a vojenských taktických a nemá na prosto zadnou vědomosti o vojenském vedení. Ale básník tento je výmluvný a [illegible] a kromě toho [illegible], kdy a kde má [illegible] z [illegible].

D'Annunzio neustálá [illegible] vojenské [illegible] se jíti tam, kam se má zdát. Velitel generálné vydali rozkazy všem podřízeným důstojníkům, aby poskytli básníkovi příležitost k oslovení vojska, kdykoliv týž o to požádá. Vojenské povinnosti nemají býti básníku na překážku v jeho psaní a řečnění. Tyto příkazy jsou bedlivě zachovávány.

D'Annunzio má veliký vliv na italské vojáky a to je příčinou, proč Rakousko vypsalo cenu na jeho hlavu. Druhou příčinou pak je bombardování Terstu válečnými básněmi, které házel s aeroplanu, když v něm vznesl se nad toto město, jež je cílem italských tužeb.

Důležité toto přístavní město, jež obydleno je většinou Italy, je cílem italské kampaně podél řeky Soče. Bylo to původně italské město, jak tomu dosvědčuje ještě nynější jeho ráz. Touha po osvobození tohoto města ze jha rakouského, jakož i Tridentu, vedla Italy k přítomné válce. Italský básník měl za to, že italské obyvatelstvo Terstu má býti povzbuzeno. Chtěl mu naznačiti, že osvobození ze jha rakouského se blíží. Z toho důvodu vznesl se v aeroplanu nad město a poslal svoje přátelské poselství dolů ve velkém množství.

Byla to čistě italská myšlenka, provedená italským způsobem. Ale rakouská vláda pohlížela na tento kozácký kousek italského básníka zcela jinak. Vypsala cenu na hlavu básníka v naději, že dostane ji do rukou. Je ale malá naděje, že touha rakouské vlády se splní.

NĚMCI SNAŽÍ SE ZPŮSOBITI REVOLUCI V INDII.

Německo při zahájení přítomné války mělo za to, že Anglie bude míti značné potíže ve svých koloniích s udržením pořádku mezi domorodým obyvatelstvem. Mělo za to, že všude vře revoluční hnutí, jež potřebuje jen podpory, aby vybuchlo jako požár. A tuto podporu Německo chtělo domorodcům opatřiti. Pokud je známo, podařilo se Němcům popuditi proti Anglii jenom Búry v jižní Africe, ale jejich revoluce neměla dlouhého trvání. Byla potlačena právě tak jako odpor německých vojsk v jiho afrických koloniích, kde nyní Angličané jsou pány.

Německo ale nevzdalo se doposud naděje, že podaří se mu probuditi revoluci v Indii. Praví se, že tajní němečtí agenti pracují za tím účelem a že doufají, že záměry jejich se zdaří. Povstalcům má býti dodáno střeliva a zbraně. Velké zásoby střeliva ze Spojených Států a Číny prý jsou dopravovány do tajných přístavišť na Filipinách a v holandské východní Indii. Velké množství německých agentů, počítaje v to missionáře, pracuje mezi domorodci a stará se o to, aby střelivo tajně bylo dopraveno do Indie. Až bude k tomu chvíle příhodná, bude prý dáno znamení a povstání bude zahájeno.

Anglická vláda dobře ví o této podvratné činnosti německých agentů a snaží se předejíti nesnázím v Indii. V minulých dnech uvědoměny byly Spojené Státy a Holandsko, že jejich území užíváno je za základnu chystaného povstání proti kolonii přátelské mocnosti. Japonské a anglické válečné lodi patrolují nyní všechny routy z Filipin a holandské východní Indie do Indie.

Anglické vládě dostalo se výstrahy v čas a tu se má za to, že její zakročení podaří se zabrániti vzpouře v zárodku. Anglická vláda až doposud ukázala schopnost potlačiti všechny revoluce, jež způsobeny byly přičiněním německých agentů. Smlouva mezi Japanskem a Anglií je jinou zárukou, že revoluce v Indii nesetkala by se s výsledkem. V případě vypuknutí povstání, japonské vojsko posláno bylo by do Indie a přičinilo by se, aby revoluci potlačilo. Anglie se revoluce v Indii neobává, ježto učiněno bylo opatření, aby mohla býti zdušena hned na počátku.

Jednodenní stávka žen v New Yorku.

Státní kampanní výbor pro získání hlasovacího práva pro ženy v New Yorku připravuje jednodenní stávku žen, která má býti provedena koncem září anebo počátkem října. Dle plánů výboru, všechny ženy toho dne zůstanou doma. Budou vykonávati pravidelnou práci v domácnostech, ale ty, které mají jiné zaměstnání, učiní si den prázdnin. Sufražetky touto jednodenní stávkou chtějí ukázati, jak nesprávný je názor, že pro ženu místo je jenom v domácnosti. "Otevřeme New Yorku oči," prohlásila paní Norman R. Whitehouse-ová, jedna z vůdkyň zápasu za ženské hlasovací právo. "Třetina všech žen ve volebním věku je zaměstnána mimo své domovy. Ženy pracují ve všech oborech, vyjímaje tří. Některé důležité odbory, jako telefonní služba, jsou výhradně v rukou žen. Bude-li provedena jednodenní stávka, pak bude sledáno, jak důležitým činitelem v obchodním a průmyslovém světě je žena."

Tři mexičtí banditi usmrceni.

Tři z mexických banditů, operujících severně od Brownsville byli usmrceni ve čtvrtek minulého týdne okresní policií v Los Cuatros, pět mil východně od Burreda stanice, čtrnáct mil severně od Brownsville. Vedle těch to, jak se oznamuje, také jista Mexikánka, opuštěná svým manželem, který připojil se k banditům, když tito objevili se v jejich domově severně od Brownsville, byla náhodou usmrcena, když za tmy přibližovala se k spolkovým vojákům. Spolkoví vojáci, okresní úřadníci a tlupy občanů pátrají nyní pilně po stopách mexických banditů v snaze očistiti americké území od lupičů, kteří hlavně znepokojují farmy a ranče. Asi patnáct členů tlupy lupičů, operující severně od Brownsville, dosud nebylo dopadeno. Armádní důstojníci jsou toho náhledu, že tato tlupa provedla většinu nezákonných činů, udavších se v posledních týdnech.

ZE SOUTH OMAHY

KRAJAN JOSEF JANDA ZASTŘELEN V LESE.

Kdo dopustil se hrozného tohoto činu nemohlo býti policií a tajnými dosud zjištěno.

V pondělí tohoto týdne značné vzrušení vyvolala v české osadě naší zpráva, že krajan Josef Janda, bydlící v čísle 182 jižní Osmnáctá ulice, nalezen byl mrtev s postřelenou hlavou ranou z pušky v lese tak zv. Child's Pointu blíže Misouri řeky za South Omahou. Krajan Janda vydal se v neděli s krajanem Johnem Kučírkem, bydlícím na Osmnácté a Q ulicích, a několika známými do hořeji jmenovaného místa na sbírání divokého vína, kterého je možno tam nalézti velké množství. Během sbírání vína se oba přátelé rozešli. Jeden z nich sbíral víno blíže řeky a druhý odebral se o něco dále. Jak pan Kučírek vyprávěl policii, zaslechl střelné rány, ale domníval se, že vypálili je honci. Volal po Jandovi, ale když nedostal od něho odpovědi, domníval se, že tento odebral se již domů a proto se také vrátil.

Byl značně překvapen, když po svém návratu do South Omahy shledal, že Janda se doposud nevrátil. Když nevrátil se ani večer, vypravila se skupina známých v pondělí ráno, aby po něm pátrala. Pan Kučírek vedl je skrze místa, kde předcházejícího dne víno sbírali. Nešťastný krajan nalezen byl pod keřem, obaleným téměř hrozny. Vedle něho nalézal se košík. Rána v hlavě ukazovala, že byl usmrcen. Z povahy rány dá se souditi, že z pušky vystřeleno bylo z nevelké vzdálenosti. Mrtvola nešťastného krajana dopravena byla do pohrobnického závodu p. A. Kořiskova.

Jak pan Kučírek vyprávěl, nesbírali víno v sousedství žádné farmy a z toho důvodu nelze si mysliti, že by po Jandovi střelil některý z okolních farmářů. Policie a detektivové případ nyní pilně vyšetřují, ale ve chvíli, co řádky tyto píšeme, nepřišlo se ještě na stopu vrahovu. Inkvest konal se ve středu tohoto týdne odpoledne, ale ve chvíli, kdy jdeme do tisku, není nám znám jeho výsledek.

V okolí místa, kde hrozné toto neštěstí se událo, zdržují se pravidelně skupiny italských dělníků, kteří střílejí po všem, co vidí. Je opravdu smutné, že o lepší bezpečnost v těchto místech, jež náleží k nejkrásnějším v našem okolí, není lépe postaráno.

Krajan Jos. Janda narodil se 25. května, 1889, v Třebechovicích, okres Králové Hradec, v Čechách. Dne 10. listopadu, 1912, oženil se s paní Annou Schejbalovou, roz. Heydukovou, a společně přijeli dne 6. srpna, 1913, do Ameriky. Zanechává zde manželku, jež tragickou jeho smrtí je zdrcena, dále dva a půl roku starou dcerušku, Růženku, 1 rok starého synáčka Františka, a ve staré vlasti jedno dítko z prvního manželství paní Jandové. Vedle toho zanechává ve staré vlasti matku, 3 bratry a 4 sestry.

Byl členem řádu Hvězda Svobody, číslo 145, Č. S. P. S., a spolku Čechie, číslo 11, Č. S. D. P. J. Pohřeb jeho bude se konati ve čtvrtek dopoledne z pohrobnického závodu pana Aloise Kořiska na Laurel Hill hřbitov. Pohřební obřady vykonány budou úředníky spolků, k nimž zesnulý náležel. Žalem zdrceným pozůstalým platí naše nejupřímnější soustrast.

TOVÁRNA NA OSTNATÝ DRÁT POD ŠIRÝM NEBEM V NĚMECKU.

Němci potřebují velké množství ostnatého drátu k ochraně svých zákopů a vyrábějí jej ve velkém množství. Na obrázku našem spatřujeme výrobu ostnatého drátu pod širým nebem. Na práci této zaměstnáni jsou váleční zajatci pod dozorem německých vojáků.

☞ Poučení i zábavu naleznete v každém čísle Česko-Amerického Venkova. Je to časopis, který za odběrání, čtení a uschování stojí.